

BIOLOGIJA 9.r

Navodilo: V zvezek zapišeš naslov in po točkah odgovarjaš, rešuješ in zapisuješ snov.

Učbenik str. 93 - 97

Naslov: **FOSILI**

1. Kaj so fosili?

2. Oglej si posnetke in zapiši povzetke v zvezek.

A) FOSILNI DOKAZI

<https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#74>

B) Veliki AL

<https://www.irokusplus.si/vsebine/irp-bio9/#70>

Fosili

Fosili ali okamnine so ostanki organizmov, ki so živeli v preteklih geoloških obdobjih in so se ohranili v različnih oblikah. Izraz fosil izhaja iz latinskega izraza *fossilis*, ki pomeni izkopan.

Nastanek fosila

Amonit je starinski glavonožec, ki je izumrl pred približno 65 milijoni let.

Ko je žival umrla, je potonila na morsko dno. Mehkejši deli živali so sčasoma razpadli ali pa so jih pojedle druge živali.

Fosilni ostanek amonita

Na dnu je tako ostala le zunanja lupina, ki so jo počasi prekrile usedline ali sedimenti (mulj, glina, pesek ali prod).

Zaradi nalaganja novih usedlin se je nad ostankom amonita nabirala vse debelejša plast sedimenta, ki se je zaradi teže, pritiska višjih plasti na spodnje in spreminjanja temperature vedno bolj sprejemala in se v dolgem časovnem obdobju spremenila v **trdne sedimentne kamnine**. Tudi ostanek lupine amonita so počasi prepajile mineralne raztopine, nato so minerali delno ali v celoti nadomestili organski material, ki je tako okamenel. Proces nastajanja fosila se imenuje **fosilizacija**.

Nastanek fosilov

ZANIMIVOSTI:

Znanstvena veja, ki se ukvarja s preučevanjem fosilov, se imenuje **paleontologija**. Paleontologi ugotavljajo, na kakšne načine fosili nastanejo, določajo njihovo starost in sorodnost z drugimi organizmi ter rekonstruirajo življenje v evolucijski preteklosti.

Najpogosteje se ohranijo trdi deli živali, kot so okostja, zobovje vretenčarjev, hišice polžev, lupine školjk, oklepi rakov in podobno.

Fosilni ostanek morske zvezde

Izdelaj svoj fosil po navodilih na strani 92.

3. Odgovori.

- a) Kako nastanejo fosili?
- b) Razloži pojem fosilizacija.
- c) Kdaj so živel predstavniki na slikah? Pomagaj si s tabelo v učb. str. 61

Fosilni ostanek trilobita

Nekdaj živeči amonit

PSILOFITI-prve kopenske rastline

4. Katere fosile najdemo v Sloveniji? Učbenik.(str. 94, 95)

Dodatno si lahko ogledaš oddajo Ugriznimo znanost-o mamutu. Dostopno na:

<https://4d.rtv slo.si/arhiv/ugriznimo-znanost/174518712>

5. Pojasni, kaj so živi fosili in naštej primere.

Oglej si video posnetek: <http://www.zverce.si/mali-zivi-fosil>

6. Pojasni kaj so vodilni fosili.

7. Naloge po želji 2, 3, 4, 5 v DZ, str. 34,35,36

Za tiste ki bi radi izvedeli več:

Divja brata KRET- kljunaš: <https://www.youtube.com/watch?v=prQ5xrQJgqE>

Zvočni posnetek:

<http://www3.pms-lj.si/zvok/vodnik/mp3/SLO/2%20MAMUT%20IN%20JAMSKI%20MEDVED.mp3>

<http://www3.pms-lj.si/zvok/vodnik/mp3/SLO/1%20ZGODOVINA%20ZEMLJE.mp3>

<https://www.pms-lj.si/si/o-naravi/fosili>